

Lahden kaupunki, Kaupunginvaltuusto, 10.06.2024

§ 72

Tilapäisen valiokunnan perustaminen kaupunginhallituksen erottamiseksi

2553/00.01.01.03/2024

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

Hallintojohtaja Anu Valtavaara p. 044 716 1416

Päätös

Kaupunginvaltuusto päätti, ettei se aseta keskuudestaan kuntalain 35 §:ssä tarkoitettua tilapäistä valiokuntaa valmistelemaan kaupunginhallituksen erottamista koskevaa asiaa.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Päätösehdotus

Kaupunginvaltuusto päättää, asettaako se keskuudestaan kuntalain 35 §:ssä tarkoitettua tilapäisen valiokunnan valmistelemaan kaupunginhallituksen erottamista koskevaa asiaa.

Mikäli tilapäinen valiokunta asetetaan, kaupunginvaltuusto päättää

- valita tilapäiseen valiokuntaan sopivaksi katsomansa määrän jäseniä ja kullekin jäsenelle henkilökohtaisen varajäsenen,

- nimetä varsinaisista jäsenistä valiokunnan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan,

- että valiokunnan työskentelyssä noudatetaan soveltuvin osin kaupungin hallintosäännön määräyksiä ja että asiat käsitellään puheenjohtajan selostuksen pohjalta ja että valiokunta voi ottaa itselleen sihteerin.

Käsittely

Keskustelun kuluessa valtuutettu Toni Putula teki seuraavan ehdotuksen:

”Kaupunginvaltuusto päättää asettaa keskuudestaan tilapäisen valiokunnan valmistelemaan kaupunginhallituksen erottamista koskevaa asiaa.

Ensin päätetään siitä, asetetaanko tilapäinen valiokunta. Mikäli tilapäinen valiokunta asetetaan, niin sitten päätetään valiokunnan jäsenmäärä, valitaan jäsenet ja varajäsenet, ja heistä puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja.

Valiokunnan työskentelyssä noudatetaan soveltuvin osin kaupungin hallintosäännön määräyksiä ja asiat käsitellään puheenjohtajan selostuksen pohjalta. Valiokunta voi ottaa itselleen sihteerin ja valiokunnan työskentelyä tukee kaupungin lakipalvelut.”

Ehdotusta kannatettiin.

Keskustelun kuluessa valtuutettu Jetta Laakso teki seuraavan ehdotuksen:

”Esitämme, että valtuusto ei aseta tilapäistä valiokuntaa. Samalla toivomme, että kaupunginhallitus ratkoo mahdolliset sisäiset kivikkonsa omassa keskuudessaan.”

Ehdotusta kannatettiin.

Julistettuaan keskustelun päättyneeksi puheenjohtaja totesi, että

keskustelun aikana oli tehty kaksi ehdotusta. Valtuutettu Putula oli valtuutettu Harmaalan kannattamana tehnyt edellä mainitun ehdotuksen ja valtuutettu Laakso oli mm. valtuutettu Vaaran kannattamana tehnyt edellä mainitun ehdotuksen. Puheenjohtajan selostus hyväksyttiin.

Puheenjohtaja esitti äänestettäväksi siten, että ne, jotka kannattavat valtuutettu Putualan ehdotusta, äänestävät jaa, ja ne, jotka kannattavat valtuutettu Laakson ehdotusta, äänestävät ei. Äänestysesitys hyväksyttiin.

Suoritettussa äänestyksessä todettiin, että valtuutettu Putulan ehdotusta kannatti 24 valtuutettua ja valtuutettu Laakson ehdotusta kannatti 32 valtuutettua kolmen valtuutetun äänestäessä tyhjää. Äänestysluettelo on pöytäkirjan liitteenä: Liite 2 72 §.

Puheenjohtaja totesi kaupunginvaltuuston hyväksyneen valtuutettu Laakson ehdotuksen, että valtuusto ei aseta tilapäistä valiokuntaa.

Perusteluosa / aiempi käsittely

Lahden kaupunki, Kaupunginhallitus, 27.05.2024

§ 223

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä

Kaupunginjohtaja Kyynäräinen Niko

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus tekee kaupunginvaltuustolle seuraavan ehdotuksen:

"Kaupunginvaltuusto päättää, asettaako se keskuudestaan kuntalain 35 §:ssä tarkoitettun tilapäisen valiokunnan valmistelemaan kaupunginhallituksen erottamista koskevaa asiaa.

Mikäli tilapäinen valiokunta asetetaan, kaupunginvaltuusto päättää:

- valita tilapäiseen valiokuntaan sopivaksi katsomansa määrän jäseniä ja kullekin jäsenelle henkilökohtaisen varajäsenen.
- nimetä varsinaisista jäsenistä valiokunnan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan.
- että valiokunnan työskentelyssä noudatetaan soveltuvin osin kaupungin hallintosäännön määräyksiä ja että asiat käsitellään puheenjohtajan selostuksen pohjalta ja että valiokunta voi ottaa itselleen sihteerin."

Perusteluosa

Kuntalain säännökset

Kuntalain 34.1 §:n mukaan valtuusto voi erottaa kunnan toimielimeen valitsemansa luottamushenkilöt kesken toimikauden, jos he tai jotkut heistä eivät nauti valtuuston luottamusta. Erottamispäätös koskee kaikkia toimielimeen valittuja luottamushenkilöitä.

Kuntalain 34.2 §:n mukaan asia tulee vireille kunnanhallituksen esityksestä tai vähintään neljäsosan valtuutetuista tehtyä sitä koskevan aloitteen.

Kuntalain 35.1 §:n mukaan asian tultua vireille, valtuusto voi asettaa tilapäisen valiokunnan, jonka on valmisteltava asia. Valiokunnan jäsenten on oltava valtuutettuja tai varavaltuutettuja.

Aloite

Kokoomuksen valtuustoryhmä ja muut allekirjoittajat ovat 20.5.2024 tehneet aloitteen, jossa esitetään, että kaupunginvaltuusto muodostaisi tilapäisen valiokunnan erottamaan kaupunginhallituksen. Aloitteen ovat allekirjoittaneet yli neljäsosa valtuutetuista. Aloitteen perustelut ovat seuraavat:

”Talouden tasapaino-ohjelmaa on selvitetty useiden parlamentaaristen työryhmien työskentelyn ja esitysten pohjalta. Lisäksi kaupunginhallitus ja kaupunginjohtaja ovat tehneet prosessin aikana erilaisia linjauksia ja esityksiä. Kaupunginhallitus on operatiivinen toimielin verrattuna kaupunginvaltuustoon.

Kaupunginhallituksen tulee kuntalain §39 mukaan:

- 1) vastata kunnan hallinnosta ja taloudenhoidosta;
- 2) vastata valtuuston päätösten valmistelusta, täytäntöönpanosta ja laillisuuden valvonnasta;
- 3) valvoa kunnan etua ja, jollei hallintosäännössä toisin määrätä, edustaa kuntaa ja käyttää sen puhevaltaa;
- 4) edustaa kuntaa työnantajana ja vastata kunnan henkilöstöpolitiikasta;
- 5) vastata kunnan toiminnan yhteensovittamisesta;
- 6) vastata kunnan toiminnan omistajaohjauksesta;
- 7) huolehtia kunnan sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnan järjestämisestä.

Talouden tasapainotusprosessin ja kaupunginvaltuustokäsittelyiden perusteella näyttää siltä, ettei kaupunginhallitus nauti kaupunginvaltuuston luottamusta. Näin ollen kaupunginvaltuuston tulee muodostaa tilapäinen valiokunta ja erottaa kaupunginhallitus”

Tilapäisen valiokunnan kokoonpano

Tilapäisen valiokunnan koosta ei ole säädöksiä vaan valtuusto voi vapaasti päättää valiokunnan koon. Kuntaliiton julkaisemassa käsittelyoppaassa todetaan seuraavaa:

”Jotta tilapäisen valiokunnan työskentely valmisteluelimenä olisi riittävän tehokasta, sen jäsenmäärää ei ole syytä päättää liian suureksi. Sopivan kokoinen valiokunta voi olla viisi, korkeintaan seitsemän jäsentä. Valiokunnan jäsenille on syytä valita henkilökohtaiset varajäsenet ja valinnassa on myös otettava huomioon tasa-arvolain säännökset. Tasa-arvolain 4.2 § edellyttää, että sekä jäsenissä että varajäsenissä on oltava miehiä ja naisia vähintään 40 %. Lisäksi on syytä kiinnittää huomiota valiokunnan kokoonpanon tasapuolisuuteen ja pyrkiä siihen, että eri mielipidesuuntaukset saavat valiokunnassa edustuksensa.” (Kuntaliitto: Luottamushenkilöiden erottaminen epäluottamuksen perusteella, Helsinki 2021, s. 6)

Tilapäisessä valiokunnassa sovelletaan hallintolain 28.1 §:n esteellisyyserusteita. Tilapäisen valiokunnan tehtävänä on valmistella valtuustolle toimielimen erottamista koskevaa asiaa. Valiokuntaan ei tulisi valita valtuutettuja, jotka itse tai joiden hallintolain 28 §:ssä tarkoitettu läheinen on kyseisen toimielimen jäsen tai varajäsen, koska he ovat esteellisiä valmistelemaan omaa tai läheisen erottamista eivätkä siten voisi osallistua valiokunnan työskentelyyn. (Kuntaliitto 2021, s.7)

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus

Toimenpiteet